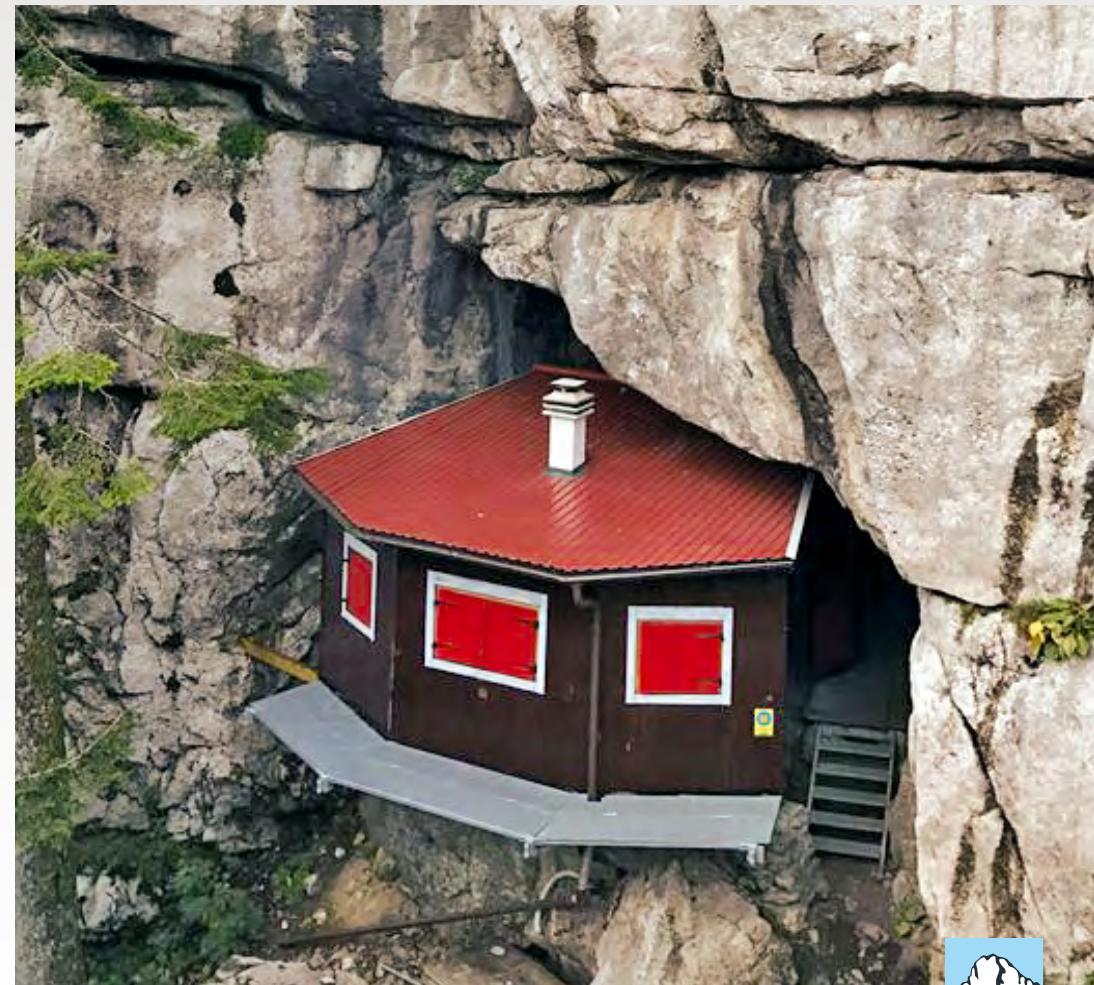

Predstavljanje projekta održavanja, uređenja i opremanja planinarske infrastrukture

Planinarska infrastruktura

- Planinarski putovi
- Planinarski objekti (domovi, kuće i skloništa)

Planinarski objekti

160 planinarskih objekata

- Od toga **42** doma, **77** kuća i **41** sklonište.
- Od **42 doma**: u **26** njih ponudu osiguravaju registrirani ugostitelji, a u **16** dežurni članovi.

Broj objekata je **u porastu**: 2000. skrbili smo se o **99 objekata**.

Analiza EUMA-e:

- U usporedbi s drugim zemljama Hrvatska ima izrazito mnogo planinarskih objekata: Italija 374, Njemačka 323, Austrija 232, Slovenija 178, **Hrvatska 160**, Švicarska 158, Francuska 115, Grčka 68, Srbija 23, Makedonija 19...

Upravljanje objektima

- **118 planinarskih udruga** (41%) su upravljači barem jednog planinarskog objekta
- Od toga ukupno **24** udruge (8%) upravljaju s dva ili više objekata.
- Uкупно **168 udruga** (59%) ne brine ni o jednom objektu

Imovinsko-pravni status

Vlasništvo	Domovi	Kuće	Skloništa	Ukupno
Državno	13	37	33	83
Jedinice lokalne uprave	8	7	1	16
Planinarske udruge	11	16	-	27
HPS	2	1	-	3
Fizičke osobe	6	12	3	21
Tvrte (trgovačka društva)	1	1	-	2
Crkveno	1	2	-	3
Nema podataka / inozemstvo	-	1	4	5
Ukupno	42	77	41	160

Većina objekata su vlasništvo RH te gradova i općina.

Za većinu objekata odnosi između vlasnika i upravljača nisu uređeni ugovorom, ili je ugovor nepovoljan za plan. udrugu.

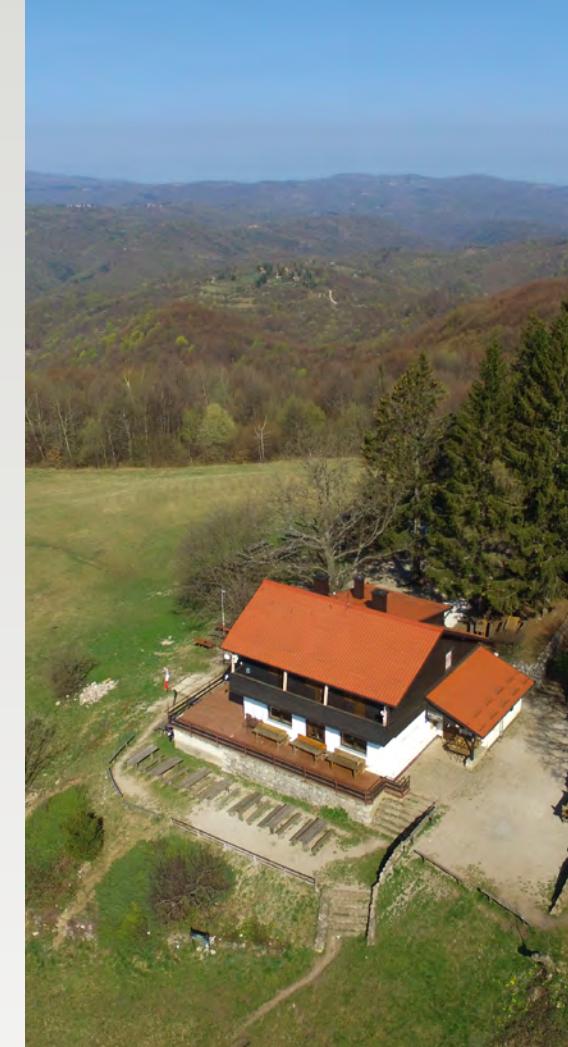
Najveći izazovi

- 1. visoki troškovi održavanja, udaljenost od urbane komunalne infrastrukture, izloženost vremenskim uvjetima, sezonalnost**
- 2. neuređeni imovinski odnosi i upravljački statusi**
- 3. nedostatna zainteresiranost vlasnika i nadležnih državnih i javnih tijela za značajnija ulaganja u planinarske objekte**
- 4. sve slabija zainteresiranost članstva za poslove upravljanja objektima i volonterski rad**
- 5. mogućnost da rentabilne objekte koje su planinari gradili i uređivali preuzmu subjekti koji imaju komercijalni interes**
- 6. visoka očekivanja i pritisak korisnika objekata koji traže i očekuju visoku razinu ponude ugostiteljskih usluga**

Perspektiva

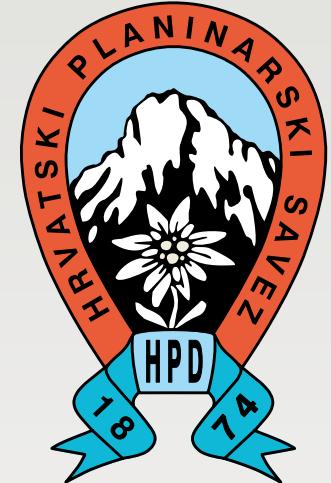
Stalno ističemo da planinarski objekti:

- imaju **društveno korisnu funkciju** i važnost za **sigurnost** boravka u neurbanim područjima
- ne služe samo za članove planinarske udruge, nego i **za sve građane** koji posjećuju planine, uključujući i turiste iz inozemstva.
- čine **ključnu posjetiteljsku infrastrukturu** planinskih zaštićenih područja
- **ne bi danas postojali i funkcionirali** da ih nisu gradile i o njima desetljećima brinule planinarske udruge
- mogu funkcionirati samo uz **odgovorno upravljanje planinarskih udruga**

Glavne aktivnosti i ostvarenja

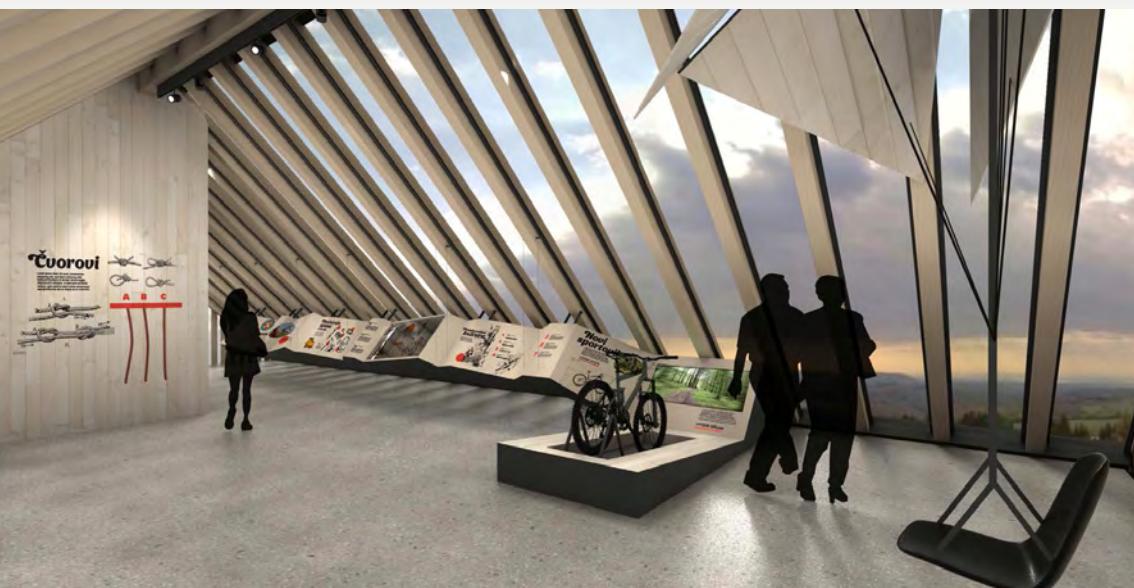
- U Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. uključena smjernica: „*S ciljem poticanja zdravog i aktivnog života promovirat će se biciklistički i planinarski sadržaji i povezana infrastruktura te će se ulagati u njih.*“ (str. 81).
- s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja i javnim ustanovama - **Natječaj za izradu projektne dokumentacije za obnovu postojeće posjetiteljske i planinarske infrastrukture** - iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

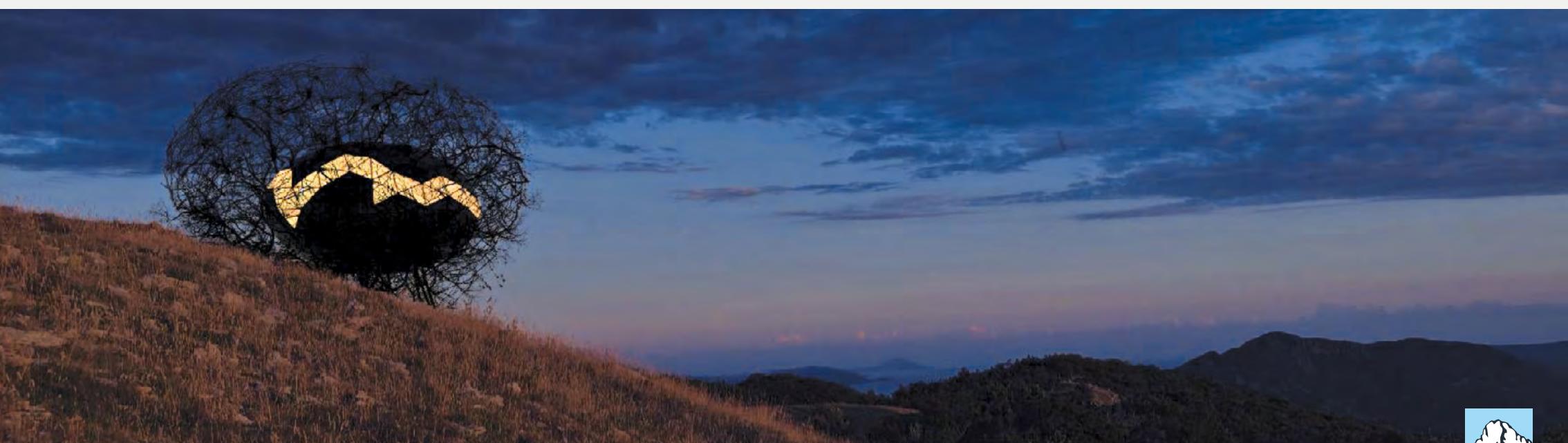
- Izrada projektne dokumentacije za obnovu 12 planinarskih domova: Zavižan, Schlosserov dom, Snježnik, Japetić itd.

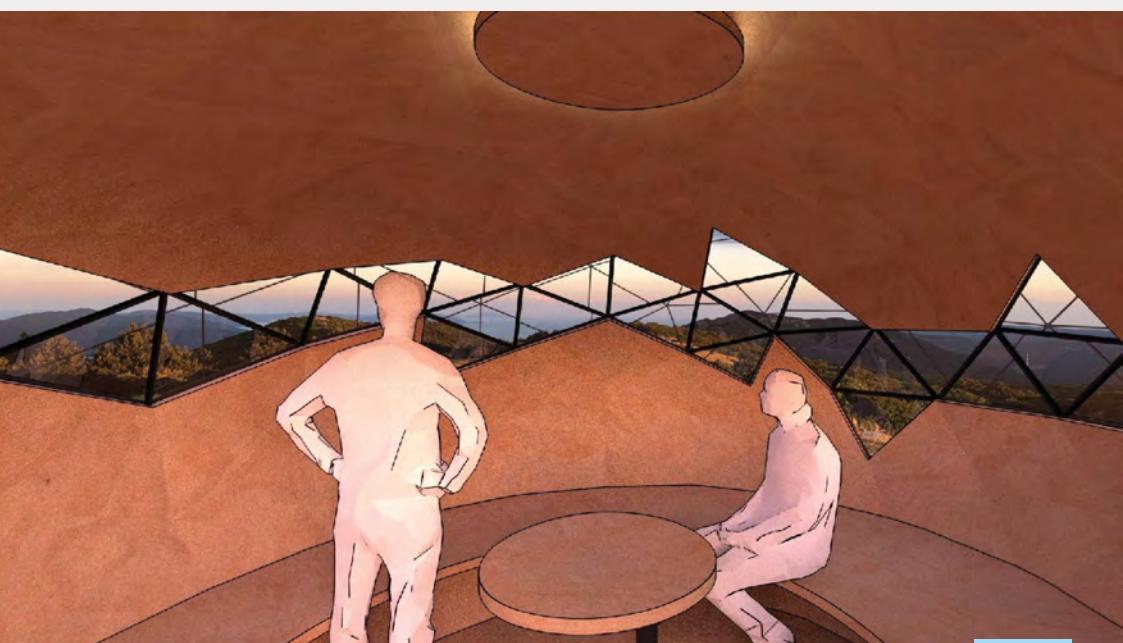
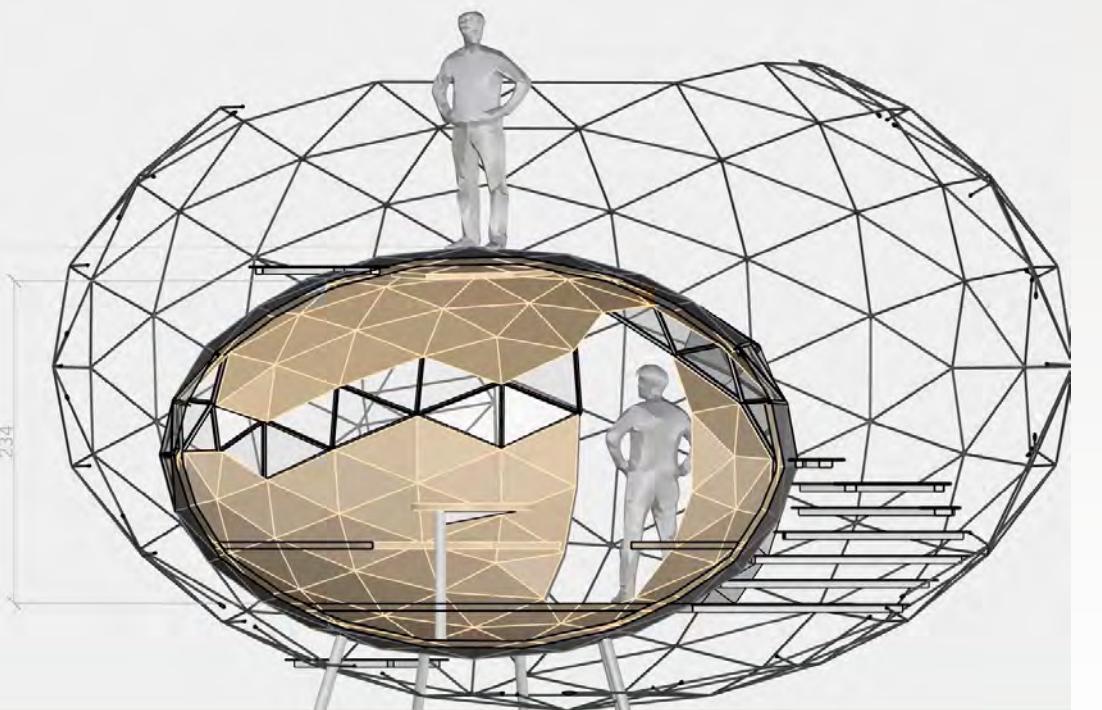

Glavne aktivnosti i ostvarenja

- s HGSS-om se provodi **projekt opremanja i uređenja 15 planinarskih skloništa** u zaštićenim područjima - ugovor s FZOEU
- pribavljena donacija VKR Group, ishođene dozvole za izgradnju skloništa na području **Kremenjaka na Učki – sklonište u izradi**

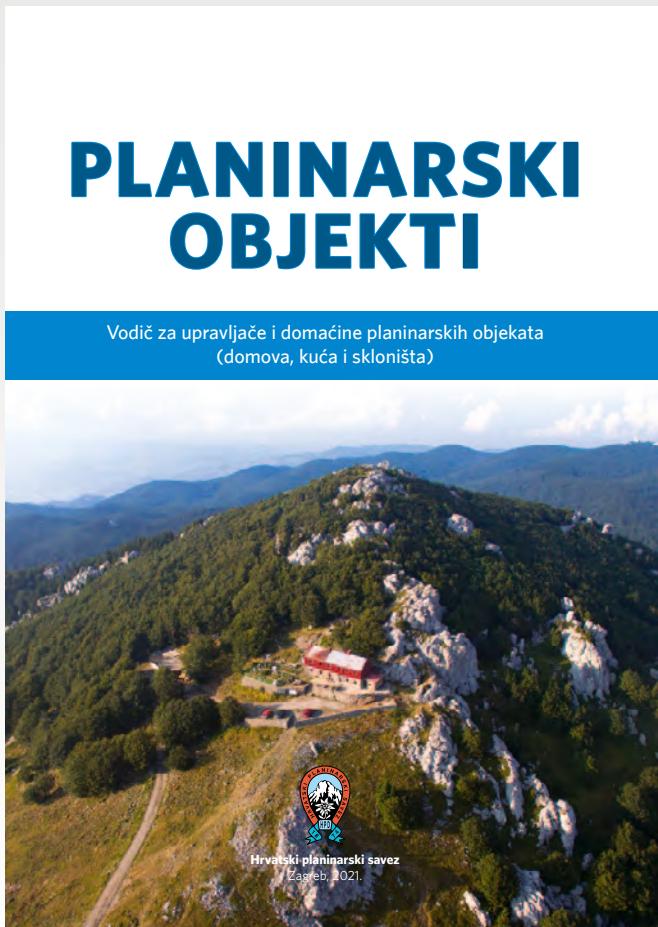

Glavne aktivnosti i ostvarenja

- izrađen **vodič za upravljače i domaćine planinarskih objekata (domova, kuća i skloništa)**

Dostupan u digitalnom formatu na webu HPS-a

PLANINARSKI OBJEKTI - VODIČ ZA UPRAVLJAČE I DOMAĆINE

ZNAČAJ PLANINARSKIH OBJEKATA

STATISTIČKI POKAZATELJI

U registru planinarskih objekata koji u suradnji s planinarskim udružinama vodi i ažurira Komisija za planinarske objekte 2021. upisano je ukupno 160 planinarskih objekata, od toga 42 domova, 77 kuća i 41 sklonište. Riječ je o ukupno 155 objekata u Hrvatskoj i 5 objekata u inozemstvu (četiri skloništa u BiH i jednoj kući u Crnoj Gori) kojima upravljaju udruge članice HPS-a.

Neki osnovni pokazatelji su u sljedećim tablicama.

PLANINARSKI OBJEKTI

Vrsti planinarskih kuća (u širem smislu):

- Planinarski domovi** su otvoreni vikendom, blagdanima ili stalno i u pravilu pružaju mogućnost prehrane i okrepe. Objekti koji su otvoreni samo nedjeljom, ali ne i subotom ne smatraju se planinarskim domovima, nego planinarskim kućama.
- Planinarske kuće** (u užem smislu) otvorene su samo povremeno ili po dogovoru s planinarskim udružinama koje skrbe o njima. Za posjet planinarskim kućama potrebno je na vrijeme provjeriti hoće li biti otvorene, odnosno pravovremeno najaviti upravljaču svoj dolazak.
- Planinarska skloništa** su nezaključane, stalno otvorene i neopskrbljene kuće u kojima se može prenoći bez prethodne najave onome tko njima upravlja. Za noćenje u planinarskim skloništima treba sa sobom ponijeti podložak i vreću za spavanje.

Neki domovi i kuće imaju **zimsku sobu**, zapravo prostoriju koja služi kao sklonište u vrijeme kada je kuća zatvorena, a inače kao dodatni prostor za noćenje. Ako je takvo sklonište u samoj kući ili u njezinoj neposrednoj blizini (u vidokrugu), naziva se zimska soba i ne smatra se zasebnim planinarskim skloništem. Najčešće zimske sobe su unutar kuće, no zimske sobe nekih planinarskih kuća su udvojene od njih.

Planinarske domove, kuće i skloništa lako je razlikovati od drugih objekata u planinama po standardiziranim plavim natpisnim pločama na pročelju. Ispod znaka HPS-a na ploči su bijelim slovima ispisani vrsta i ime kuće, nadmorska visina te naziv i sjedište onoga tko njome upravlja. Planinarski objekti su standardiziranim natpisom pločom HPS-a navedeni su u [popisu planinarskih objekata HPS-a](#).

Jasan i precizan kriterij za odgovor na pitanje koje standarde kuća mora zadovoljavati da bi se mogla kategorizirati kao planinarska daje HPS-ov [Pravilnik o upravljanju i poslovanju planinarskim objektima \(domovima, kućama, skloništima\)](#) u HPS-u.

Planinarski dom Žitnica na Japetiću

6

Vlasništvo	Domovi	Kuće	Skloništa*	Ukupno
Državno	13	37	33	83
Jedinice lokalne uprave (gradovi i općine)	8	7	1	16
Planinarske udruge	11	16	-	27
HPS	2	1	-	3
Fizičke osobe	6	12	3	21
Tvrtke (trgovačka društva)	1	1	-	2
Crkveno	1	2	-	3
Nema podataka / u inozemstvu	-	**	4	5
Ukupno	42	77	41	160

* Većina planinarskih skloništa su jednostavni montažni objekti pa kao takvi nisu upisani u zemljische knjige, a planinarske udruge koje su ih postavile i osposobile često ih smatraju svojim vlasništvom. Međutim, u registru planinarskih objekata i u ovaj tablici oni evidentirani prema vlasništvu zemljische čestice na kojoj se nalaze jer je to najčešće jedini relevantan zapis o vlasništvu.

** Planinarska kuća Vrbanj na Orjenu u Crnoj Gori vlasništvo je planinarske udruge - HPD-a Dubrovnik.

Upravljanje	Domovi	Kuće	Skloništa	Ukupno
Planinarske udruge	40	77	41	158
Javne ustanove	1	-	-	1
Privatno	1	-	-	1
Ukupno	42	77	41	160

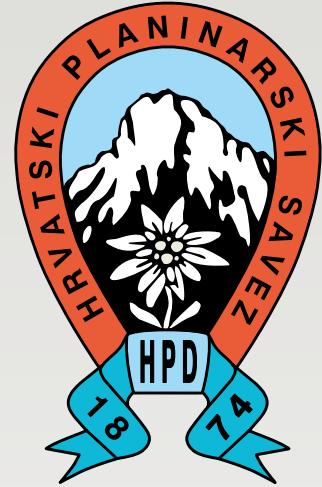
Tablica 3. Objekti u zaštićenim područjima

Stupanj zaštite	Domovi	Kuće	Skloništa	Ukupno
Strogi rezervat	-	1	3	4
Nacionalni park	4	1	3	8
Park prirode	17	27	22	66
Ukupno u zaštićenim područjima	21	29	28	78
Izvan zaštićenih područja*	21	48	13	82
Ukupno	42	77	41	160

* Dio tih objekata nalazi se u područjima obuhvaćenima mrežom Natura 2000, ali nisu posebno razvrstavani po tom kriteriju.

Glavne aktivnosti i ostvarenja

- napravljena opsežna **analiza** »Status, izazovi i perspektive upravljanja planinarskim domovima, kućama i skloništima u hrvatskim planinama«

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ
Komisija za planinarske objekte

ANALIZA

Status, izazovi i perspektive upravljanja planinarskim domovima, kućama i skloništima u hrvatskim planinama

Priredio: Alan Čaplar

Zagreb, kolovož 2021.

UVOD

Premet istraživanja

Planinarska infrastruktura u Hrvatskoj čini razgranata mreža s više od **6500 kilometara** obilježenih planinarskih putova te **155 planinarskih domova, kuća i skloništa**, o kojima se skrbe Hrvatski planinarski savez i udruge članice Saveza. Ta infrastruktura ima osobitu važnost ne samo za više desetaka tisuća registriranih planinara – članova planinarskih udruženih u HPS, nego i za mnogo širi krug posjetitelja koji dolaze u planine radi zdravlja i rekreacije, uključujući i sve veći broj turista iz inozemstva.

Planinarska se infrastruktura učestalo, a u posljednje vrijeme sve češće, promatra i doživljava kao izrazito značajna **javna infrastruktura**.

Većina planinarskih objekata vlasništvo je Republike Hrvatske ili jedinica lokalne uprave, a markirani putovi su svojevršni nastavak javne prometne infrastrukture u planinskim područjima i ujedno najveći sportski objekt u Hrvatskoj. Štoviše, budući da su mnoga planinska područja ujedno zaštićena kao nacionalni parkovi i parkovi prirode, planinarska infrastruktura ujedno predstavlja i ključnu **posjetiteljsku infrastrukturu** tih parkova (Sjeverni Velebit, Paklenica, Risnjak, Velebit, Učka, Biokovo, Papuk, Medvednica, Žumberak i Samoborsko gorje, odnedavno i Dinara).

Izazovi povezani s upravljanjem i poslovanjem planinarskih objekata su se u proteklim desetljećima uvelike mijenjali uslijed izmjene propisa, društvenih okolnosti, ali i sve veće posjećenosti hrvatskih planina. Planine nisu više određiste samo užeg kruga ljudi organiziranih u planinarskim društvima nego ih sve više i sve učestalije posjećuju povremeni posjetitelji - izletnici koji nisu organizirani unutar planinarskih udruženja. I oni, kao i planinari, aktivno koriste razvijenu planinarsku infrastrukturu (osobiti putove, domove i skloništa), uglavnom očekujući visoku uslugu.

Zbog niza pitanja vezanih uz upravljanje planinarskim objektima i osobito o njihovoj perspektivi, nametnula se potreba da se provede istraživanje i izradi pregledna analiza koja može poslužiti kao osnova za daljnje djelovanje. Svrha i ciljevi istraživanja utvrđeni su odlukom 12. sjednice Izvršnog odbora u lipnju 2021., na temelju prethodnog mišljenja Komisije za planinarske objekte.

Ciljevi istraživanja

Ova studija ima za cilj utvrditi:

- Osnovne pokazatelje o broju domova i kuća, statusu upravljača, lokaciji unutar parkova ili izvan njih, ponudi te pružajućima ugostiteljskih usluga.
- Interes planinarske udruge da i dalje upravlja planinarskim domovima i kućama.
- Koji su kapaciteti (organizacioni, kadrovske, financijski) i interesi ministarstava nadležnih za državnu vlasništvu, zaštitu prirode i turizam da kao vlasnici odgovarajuće skrbe o planinarskim objektima u državnom vlasništvu – a osobito da obnavljaju, održavaju i povjeravaju objekte na upravljanje i korištenje javnim ustanovama, planinarskim udruženima i/ili ugostiteljima.
- Koji su kapaciteti (organizacioni, kadrovske, financijski) i interesi javnih ustanova nacionalnih parkova i parkova prirode za upravljanje planinarskim objektima koji su državno vlasništvo.
- Koji su kapaciteti (organizacioni, kadrovske, financijski) planinarskih udruženja (dosadašnjih upravljača) da odgovarajuće upravljaju planinarskim domovima koji su državno vlasništvo.
- Koji je sadašnji status planinarskih domova i kuća koji su državno vlasništvo (kakav je odnos planinarskih udruženja upravljača domova s RH kao vlasnikom, postoje li ugovori, koliko su upravljači zadovoljni ili nezadovoljni tim ugovorima i statusom svojih objekata).
- Što s objektima koji se ne nalaze u zaštićenim područjima.
- Koji su najveći problemi upravljača u pogledu upravljanja planinarskim objektima.
- Kako upravljači ocjenjuju pravni status objekta kojim upravljaju, a u budućnosti kakav pravni status im je poželjan, a kakav im je prihvatljiv.

10. Kako upravljači vide perspektivu upravljanja svojim objektima te uključuju li njihovi planovi upravljanja i vlastita ulaganja.

11. Jesu li planinarske udruge zainteresirane, spremne i voljne sklopiti ugovore s vlasnikom (ministarstvom nadležnim za državnu imovinu), pa i onih koji će po njihovoj ocjeni možda biti nepovoljni za planinarsku udrugu.

12. Procjena učinaka koji bi proizasli iz moguće inicijative HPS-a da se (i u Ministarstvu, i među udruženama upravljačima) potakne sklanjanje ugovora o upravljanju objektima.

13. Što planinarske udruge koja upravljaju planinarskim objektima očekuju od RH kao vlasnika tih objekata, i u kojoj mjeri te potrebe i očekivanja komuniciraju s vlasnikom.

14. Što planinarske udruge koja upravljaju planinarskim objektima očekuju od HPS-a u pogledu zastupanja njihovih interesa pred ministarstvima i javnim ustanovama.

15. Izgledni prijetnje i prilike za moguće modeli upravljanja planinarskim objektima.

16. Postoji li potreba za redefiniranjem uvjeta za stjecanje „plave ploče“ za planinarski dom, kuću ili sklonište.

17. Koji su učinci HPS-ovog natječaja za obnovu, održavanje i izgradnju planinarskih objekata u proteklih 20 godina.

18. Kakva je percepcija članstva planinarske udruge u pogledu planinarskih domova.

19. Kako utjecati na percepciju i općenito bolju informiranost članstva planinarske udruge o problematiki planinarskih domova.

20. Opcije investiranja vlasništvenih sredstava i učinke različitih modela: (npr. 1. ulaganja na isti način kao dosad kroz natječaj s istim kriterijima, 2. natječaj po nekom drugom modelu ili kriteriju odabira projekata – ulaganja npr. samo u objekte nacionalnog značaja uz odustajanje od ulaganja u objekte lokalnog značaja, kuće koje su pretežito zaključane i sl., 3 angažiranje stručnih osoba (pravnika, građevinara ili sl.) koji bi se na profesionalnoj osnovi bavio rješavanjem problema vezanih uz planinarsku infrastrukturu, projektima ili nekim trećim zadacima,...).

21. Prioritete za daljnje djelovanje.

Glavne aktivnosti i ostvarenja

- donesen **Operativni program upravljanja planinarskom infrastrukturom u Republici Hrvatskoj**

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ

Operativni program upravljanja planinarskom infrastrukturom u Republici Hrvatskoj

Zagreb, 2022.

Operativni program upravljanja planinarskom infrastrukturom u Republici Hrvatskoj

UVOD

Planinarsku infrastrukturu čine planinarski domovi, kuće, skloništa i putovi, kao i drugi objekti uređeni za planinarske potrebe. Planinarska infrastruktura namijenjena je za ugodno i sigurno kretanje i boravak planinara i drugih posjetitelja u planinskom okruženju. Imajući u vidu društveno korisnu funkciju i važnost za sigurnost boravka u neurbanim područjima, planinarska infrastruktura predstavlja infrastrukturu od javnog interesa za razvoj turizma i sporta u Republici Hrvatskoj. Kao funkcionalna cjelina, ona ima osobitu važnost ne samo za registrirane članove planinarske udruge u Republici Hrvatskoj, nego i za sve građane koji posjećuju planine radi zdravlja i rekreacije, uključujući i sve veći broj turista iz inozemstva. Budući da su mnoga planinska područja zaštićena (nacionalni parkovi Sjeverni Velebit, Paklenica, Risnjak, Velebit, parkovi prirode Učka, Biokovo, Papuk, Medvednica, Žumberak i Samoborsko gorje, Dinara, Natura 2000 područja i dr.) planinarska infrastruktura u njima ujedno čini i ključnu posjetiteljsku infrastrukturu tih zaštićenih područja.

U cilju unaprijeđenja uvjeta za ugodno i sigurno kretanje i boravak planinara i drugih posjetitelja u planinskom okruženju Hrvatski planinarski savez (HPS) u suradnji s vlasnicima, upravljacima, korisnicima, tijelima javne vlasti, javnim ustanovama i drugim partnerima potiče i unaprijeđuje svrishodno upravljanje planinarskom infrastrukturom.

PLANINARSKA INFRASTRUKTURA

Sukladno Pravilniku o javnoj turističkoj infrastrukturi planinarskom infrastrukturom smatraju se:

- planinarski domovi,
- planinarske kuće,
- planinarska skloništa,
- planinarski putovi.

Planinarski domovi, kuće i skloništa upisuju se u registar planinarskih objekata HPS-a, a planinarski putovi u Registrat planinarskih putova HPS-a.

Uvjeti i kriteriji za upis objekata i putova u registre uredeni su aktima HPS-a.

Planom upravljanja i uređenja planinarske infrastrukture mogu biti također obuhvaćeni manji objekti i oprema korištena za planinarske potrebe, kao što su:

- razgledne piramide – vidikovci,
- oprema kontrolnih točaka planinarskih obilaznica (sandučići, pečati),
- klinovi, sajle, manji mostovi, stube i druge tehnička osiguranja na zahtjevnim dionicama planinarskih putova upisanih u Registrat planinarskih putova,
- fiksna sigurnosna oprema u uredenim penjačkim smjerovima,
- obavijesne ploče s planinarskim sadržajem,
- manji pomoći objekti, nadstrešnice, manji elektroenergetski sustavi, stolovi i klupe uz planinarske domove, kuće, skloništa i putove.

Osim planinarskih objekata i putova, posjetiteljima planina stope na raspolaženju i objekti i putovi koji nisu planinarski kategorizirani. To su uglavnom izletnički i ugostiteljski, rjeđe skijaški, lovački ili

skautski objekti koje planinari povremeno posjećuju kao ciljeve na svojim izletima i turama. Takvi objekti ne smatraju se planinarskom infrastrukturom.

Također, planinarskom infrastrukturom ne smatraju se:

- poučni, hodočasnički i drugi tematski putovi (koji nisu istodobno planinarski putovi upisani u Registrat planinarskih putova HPS-a),
- zip-line, adrenalinske i druge žičane i slične konstrukcije u planinskom okruženju, društvene prostorije planinarskih udruga,
- ceste i prometni (cestovni) putokazi prema planinarskim domovima i kućama,
- prostori i spašavateljska oprema namijenjena za rad HGSS-a,
- sportska i dječja igrališta uz planinarske objekte,
- druga posjetiteljska infrastruktura.

CILJEVI

Cilj upravljanja planinarskom infrastrukturom je unaprijeđenje uvjeta za ugodno i sigurno kretanje i boravak planinara i drugih posjetitelja u planinskom okruženju.

Upravljanje planinarskom infrastrukturom treba doprinijeti poboljšanju kvalitete života i zdravlja ljudi, povećanju sigurnosti posjetitelja, učinkovitijem informiranju i edukaciji posjetitelja planinskih područja, povećanju otpornosti infrastrukture i smanjivanju ekološkog otiska posjećivanja u zonama povećanog posjećivanja.

Ciljevi se ostvaruju organiziranim djelovanjem usmjerenim na:

- izgradnju, obnavljanje, uređenje i unaprijeđenje planinarske infrastrukture u Republici Hrvatskoj,
- održivo korištenje i razvijanje mreže planinarskih objekata i putova u skladu s Nacionalnom strategijom razvoja Republike Hrvatske, Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske, Strategijom razvoja hrvatskog planinarstva Hrvatskog planinarskog saveza, planovima upravljanja i drugim prostorno-planskim dokumentima te aktima kojima se ureduje poslovanje i upravljanje planinarskom infrastrukturom,
- jačanje neposredne suradnje između tijela javne vlasti, turističkih zajednica, javnih ustanova, Hrvatske gorske službe spašavanja i planinarskih udruga na uredjenju i unaprijeđenju planinarske infrastrukture,
- povećanje sigurnosti posjetitelja u planinskim područjima,
- provođenje programa i aktivnosti od interesa za razvoj planinarstva.

STRATEGIJE DJELOVANJA

Strateška opredjeljenja o upravljanju planinarskom infrastrukturom sadržana su u nacionalnim strateškim dokumentima:

- **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine.** Strategijom se posebno naglašena važnost unaprijeđenja zdravog i aktivnog života građana kroz sport i rekreaciju, a u vezi s time izričito se navodi nužnost promidžbe i ulaganja u planinarske sadržaje i infrastruktuру. „S ciljem poticanja zdravog i aktivnog života promovirati će se biciklistički i planinarski sadržaji i povezana infrastruktura te će se ulagati u njih.“ (Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine, str. 77).
- **Strategija razvoja održivog turizma.** Strategijom se posebno naglašava održivo upravljanje turističkom infrastrukturom u cilju poboljšanja ukupne kvalitete turističke ponude te u vezi s time potreba ulaganja u javnu turističku infrastrukturu.
- **Strategija razvoja hrvatskog planinarstva.** Skupština HPS-a usvojila je 2015. sadržajnu Strategiju razvoja hrvatskog planinarstva, kojom su sažeto opisane povijesne činjenice i polazna osnova hrvatskog planinarstva, globalni kontekst i razvojni trendovi, ključna pitanja i ograničenja, razvojna načela, vizija, ciljevi i zadaće, ljudski potencijali, investicije te

3

Natječaji HPS-a za potporu obnovi, održavanju i izgradnju planinarskih objekata

- Potpora se odobrava isključivo namjenski za neposrednu nabavku građevinskog i drugog materijala prema valjanom troškovniku odnosno ponudi ili predračunu dobavljača.
- Od 2000. do 2022. iz sredstava HPS-a uloženo je bespovratno više od **3,5 milijuna kuna** potpore za ukupno **250 pojedinačnih projekata** izgradnje, obnove i održavanja plan. objekata.
- Natječaj HPS-a – **jedina stalna financijska potpora za planinarske objekte u Hrvatskoj**

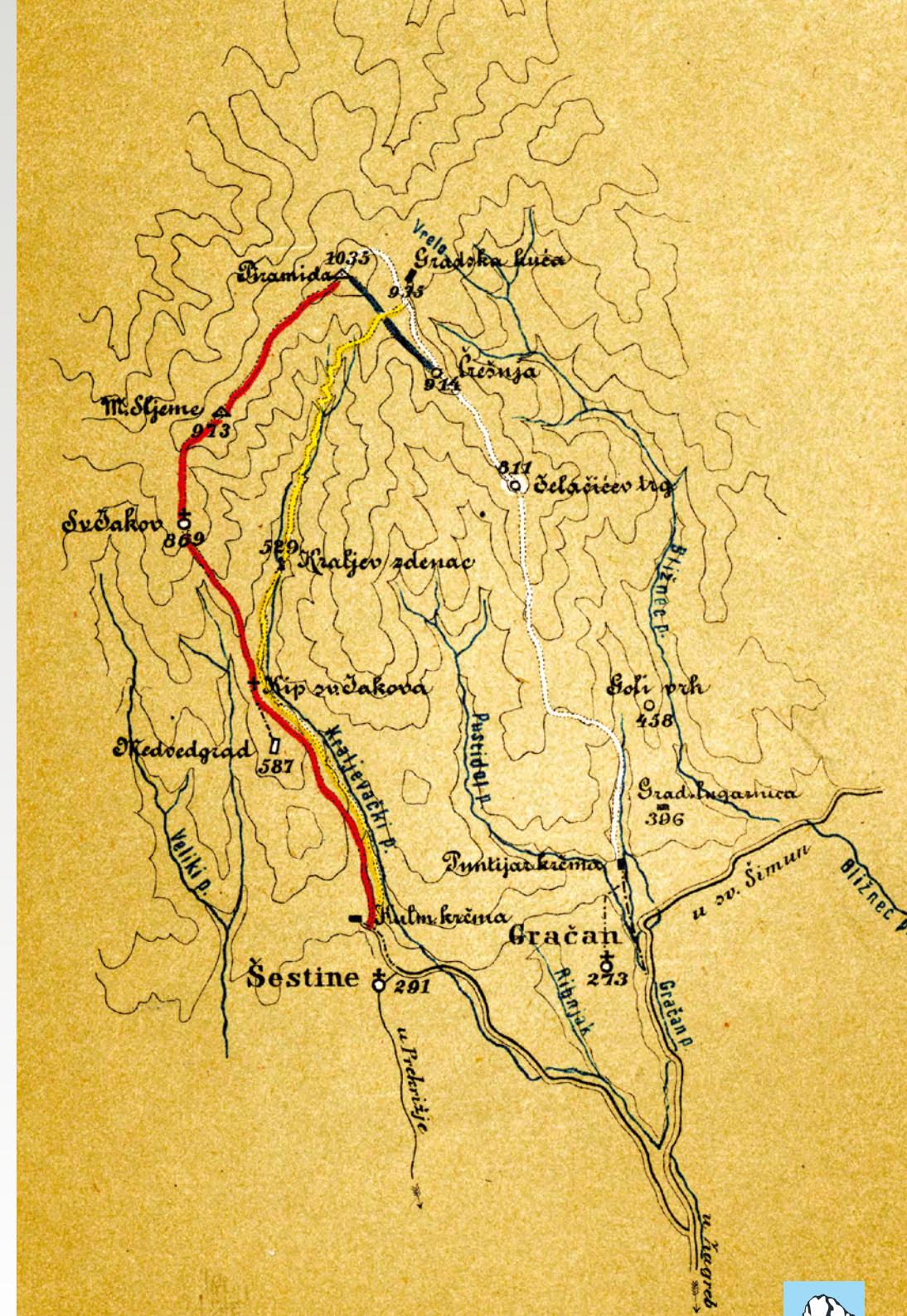

Smjernice razvoja

- planinarski domovi, kuće i skloništa trebaju i dalje biti i trajno ostati **u planinarskoj funkciji**
- najbolji način da se osigura održivost planinarskih objekata je **povjeravanje objekta planinarskoj udruzi** koje je to i dosad činila da dalje skrbi o objektu
- kod prihvata posjetitelja **primjenjivati Pravilnik** o poslovanju i upravljanju planinarskim objektima u HPS-u a osobito na priznavanje povlastica članovima HPS-a i PZS-a
- fokus usmjeravati na **obnovu i održavanje postojećih objekata** a ne na izgradnju novih, a pogotovo ne u neplaninskim područjima ili naseljenim mjestima ispod planina.

Planinarski putovi

- **Planinarski put** – uređen pristup planinarskom odredištu, označen planinarskom signalizacijom.
- Prvi uređeni planinarski putovi u Hrvatskoj:
Sljeme 1884.
- **Crveno-bijela planinarska markacija** – u primjeni od 1922. (markiran put na Bijele stijene) = **100 godina**

Izgradnja Premužičeve staze 1930. – 1933.

Registrar planinarskih putova, obilaznica i markacista s pratećim sadržajima

javno dostupan na webu HPS-a: <https://info.hps.hr>

- **1660** zapisa o putovima
- ukupna duljina **6076 kilometara**
- prikupljeni **GPX tragovi**

The screenshot shows the homepage of the Croatian Mountaineering Association (HPS) website. At the top, there is a navigation bar with links for 'NASLOVNICA', 'INFO', 'KONTAKT', 'PRETRAŽIVANJE:' (with a search input field), and 'TRAŽI'. The main banner features a scenic mountain landscape and the text 'HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ' and 'CROATIAN MOUNTAINEERING ASSOCIATION - KROATISCHER BERGSTEIGERVERBAND'. Below the banner, a sub-header reads 'Registrar planinarskih putova, obilaznica i markacista u Hrvatskoj s pratećim sadržajima'. On the left, a sidebar has a link to 'Komisija za planinarske putove'. The central content area displays a table of trail information. To the right, there is a thumbnail for 'KATALOG PLANINARSKIH IZDANJA' (Catalog of HPS publications). The bottom right corner features the HPS logo with the text 'HPD 1874'.

Kategorija	Podatci
Planinarski putovi	Povratak na popis puteva
Planinarski e-putovi	Podaci o planinarskom putu
Planinarske obilaznice	
Markacisti	
Markacistički tečajevi	
Zemljovidni	Naziv: PLANINARSKA KUĆA ALAN-PREMUŽIČEVA STAZA
IPO obilaznici	Planina: SJEVERNI VELEBIT
	Početak: Pl.k. Alan
	Kraj: Premužičeva staza
	Vrijeme hoda (h:min): 0:20
	Duljina (km): 0.6
	Visinska razlika (m): 120
	Opis: Planinarska kuća Alan (uspon kroz šumu) - Premužičeva staza (23) Spušnji put
	Oznaka: 33

Interaktivna planinarska karta Hrvatske

- svi registrirani putovi, vrhovi, planinarski objekti i druga planinarska odredišta

Komisija za planinarske putove HPS-a

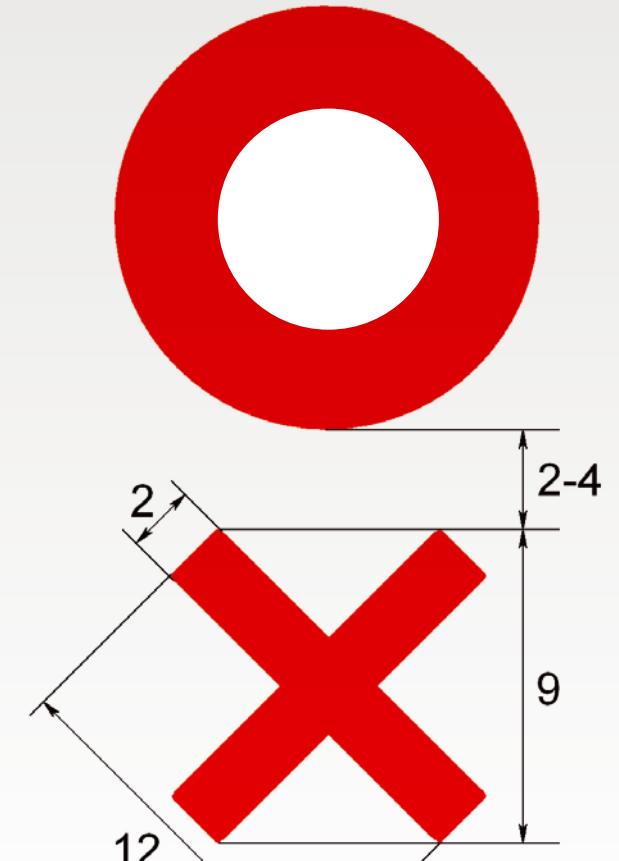
Glavna ostvarenja:

- više od 6000 kilometara markiranih planinarskih putova u Hrvatskoj
- Izrada i ažuriranje Registra planinarskih putova
- Školovanje markacista
- Hrvatska planinarska obilaznica
- Knjiga stanarda signalizacije na planinarskim putovima

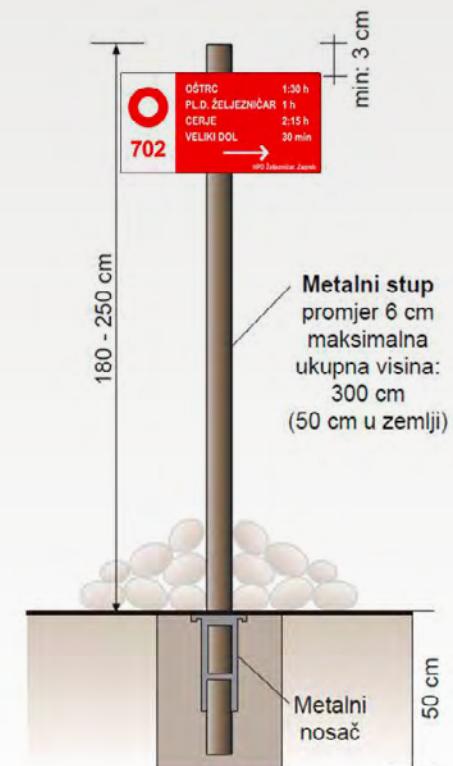
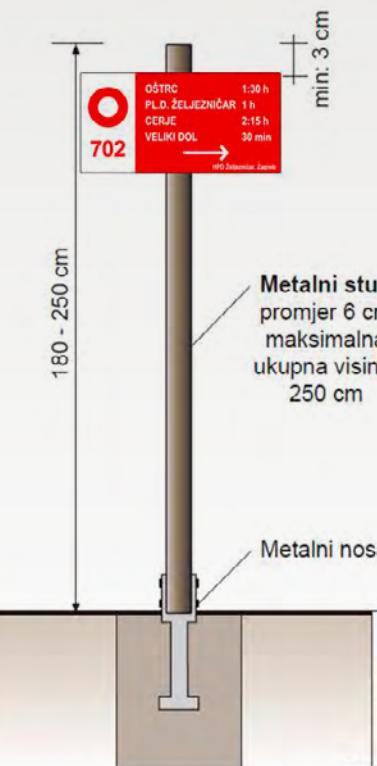
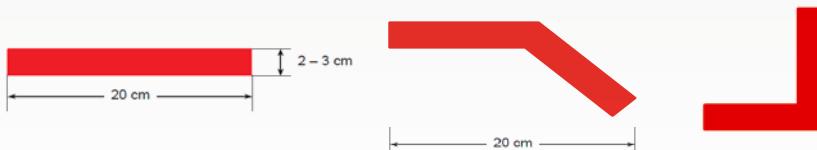
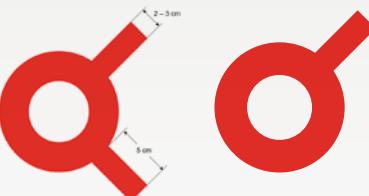
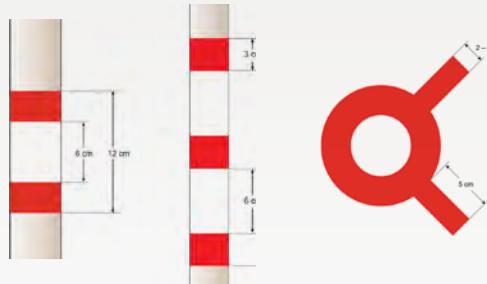
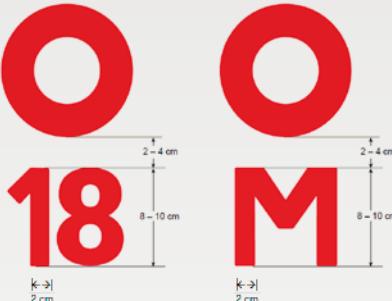
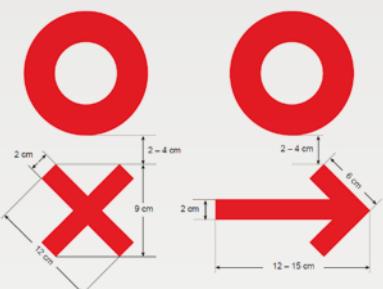
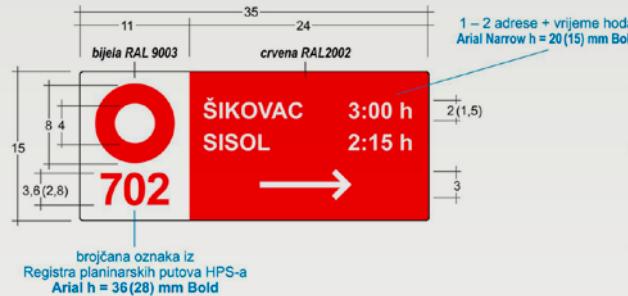

Knjiga standarda signalizacije na planinarskim putovima (2020.)

- izrađena temeljem odredbe Pravilnika o jedinstvenom vizualnom identitetu zaštite prirode u Republici Hrvatskoj

Knjiga standarda signalizacije na planinarskim putovima (2020.)

- U početku su planinari uređivali putove kako bi sebi omogućili sigurnije i ugodnije kretanje u planinama
- Planinarski putovi danas ne služe samo planinarima nego sve više i sve češće i brojnim drugim posjetiteljima hrvatskih planina – oni sve više postaju **turistička infrastruktura od javnog interesa**
- U takvim okolnostima prirodna je potreba da se **skrb o putovima podigne na višu razinu a rad markacista bolje vrednuje.**

Projekt održavanja, uređenja i opremanja planinarske infrastrukture

Ime projekta:

**Sigurna i održiva planinarska infrastruktura
projekt održavanja, uređenja i opremanja
planinarske infrastrukture**

Vrijednost projekta:

3.230.000,00 kuna / 428.694,67 €

Izvor sredstava:

**Državni proračun Republike Hrvatske
Ministarstvo turizma i sporta**

Vremenski period:

**1. 1. 2022. – 31. 8. 2023.
(20 mjeseci)**

Uporišta u javnim aktima (I)

Nacionalna strategija razvoja Republike Hrvatske do 2030.:

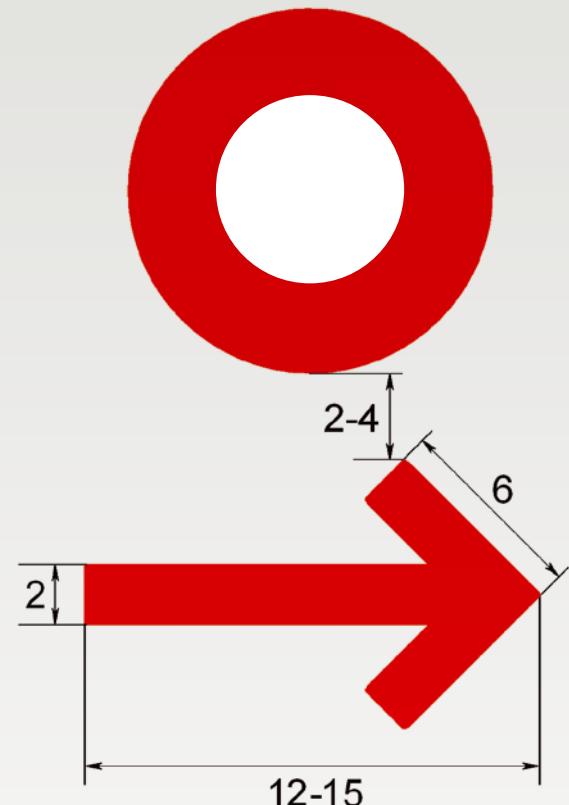
- “S ciljem poticanja zdravog i aktivnog života promovirat će se biciklistički i planinarski sadržaji i povezana infrastruktura te će se ulagati u njih.” (str. 81).

Uporišta u javnim aktima (II)

Pravilnik o javnoj turističkoj infrastrukturi:

- **Članak 3.** Primarna javna turistička infrastruktura:
 - planinarska infrastruktura:
planinarski putovi i planinarski objekti (domovi, kuće, skloništa)
- **Članak 4:** Popis javne turističke infrastrukture vodi se pri ministarstvu nadležnom za poslove turizma temeljem podataka dostavljenih od strane (...) Hrvatskog planinarskog saveza u dijelu koji se odnosi na planinarske putove i obilaznice.

Uporišta u javnim aktima (III)

**Pravilnik o jedinstvenom vizualnom identitetu zaštite prirode
u Republici Hrvatskoj:**

Članak 8:

- (1) Planinarske putove unutar zaštićenih područja obilježavaju Hrvatski planinarski savez i planinarske udruge članice Hrvatskog planinarskog saveza sukladno standardima koje utvrđuje Hrvatski planinarski savez.
- (2) Za obilježavanje planinarskih putova u zaštićenom području na način propisan stavkom 1. ovoga članka potrebna je suglasnost mjesno nadležne javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem.

Načela, uvjeti, kriteriji, prioriteti:

- Operativni program upravljanja planinarskom infrastrukturom u Republici Hrvatskoj (HPS 2022.)
- Knjiga standarda signalizacije na planinarskim putovima (HPS 2020.)

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ

Operativni program upravljanja
planinarskom infrastrukturom
u Republici Hrvatskoj

Zagreb, 2022.

Dokumentacija

- **Sporazum** o dugoročoj suradnji na razvoju i uređenju planinarske infrastrukture u funkciji turizma (MINTS - HPS)
- **Ugovor** o razvoju i uređenju planinarske infrastrukture u funkciji turizma (MINTS - HPS)
- **Obrazac opisa projekta** s troškovnikom i dodatkom »Očekivani rezultati projekta, prema Planu uređenja planinarske infrastrukture za 2022. i 2023. godinu« (HPS)
- **Plan** uređenja planinarske infrastrukture u Republici Hrvatskoj za 2022. i 2023. godinu (HPS)
- **Metodologija pojednostavljene troškovne opcije** za sufinanciranje projekata uređenja planinarske infrastrukture u 2022. i 2023. (MINTS)

Prihvatljivi troškovi u projektu

- **putovi:** materijali, alati, pribor, rad po osnovi ugovora o djelu do 35 kn/sat netto; 50 kn/sat brutto
- **skloništa** - sve vrste troškova
- domovi - **sanitarni čvorovi, pročistači, spremnici za vodu,** stanice za praćenje meteoroloških podataka
- uređenje **vidikovaca**
- prikupljanje podataka i unaprjeđenje funkcionalnosti
Registra putova, obilaznica i markacista
- **tečaji za markaciste**
- **plaća zaposlenika** za provedbu projekta

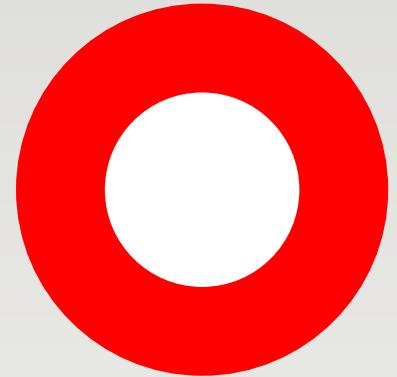
Neprihvatljivi troškovi u projektu

- **putni troškovi** za poslove markacista ugovorene temeljem ugovora o djelu
- **podugovaranje**
- raspisivanje **natječaja** za raspoređivanje javnih sredstava
- veći **građevinski zahvati** na domovima i kućama
- **dvostruko financiranje**

Nisu prihvatljivi računi koji nisu naslovljeni na HPS.

Korištenje sredstava **ISKLJUČIVO NAMJENSKI –
ZA ONE SVRHE ZA KOJE SU NAMIJENJENA!**

Postupak

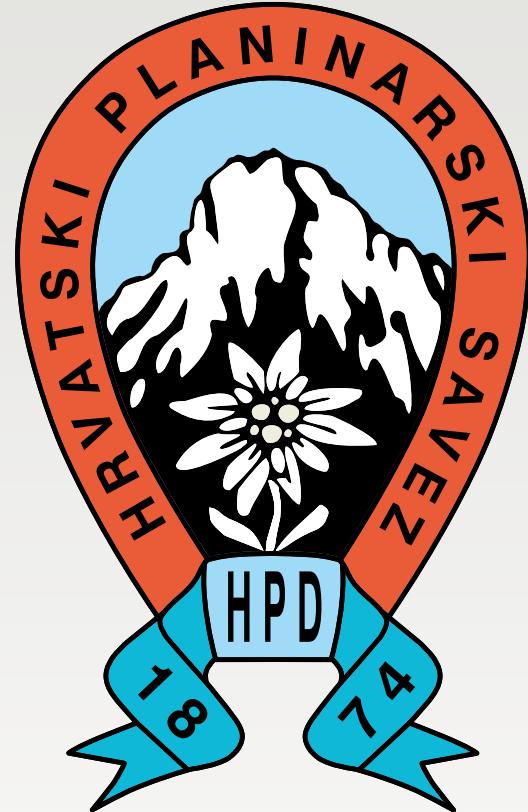

1. prikupljanje iskaza potreba od udruga
2. sklapanje ugovora između HPS-a i udruga
3. dobava materijala, alata i pribora preko HPS-a
4. izvođenje radova na terenu
5. izvješćivanje od udruga prema HPS-u
6. obračun radnih sati prema izvješćima udruga i sklapanje ugovora između HPS-a i neposrednih izvršitelja radova
7. isplata neposrednim izvršiteljima radova
8. izvješćivanje od HPS-a prema Ministarstvu turizma i sporta

Projekt uređenja planinarske infrastrukture

Izazovi

- HPS obveznik javne nabave
- obeznik zaprimanja e-računa
- provedba
- nadzor
- prikupljanje podataka
- rokovi

Raspisan natječaj za radno mjesto **stručnog tajnika za planinarsku infrastrukturu i provedbu projekata.**

Nedopuštene aktivnosti

- postavljanje signalizacije koja nije u skladu s Knjigom standarda signalizacije na planinarskim putovima
- uređivanje putova registriranih na drugu planinarsku udrugu
- uređivanje putova koji nisu upisani u Register planinarskih putova
- zahvati građevinskim strojevima na planinarskim putovima i sl.
- podugovaranje prema trećim osobama
- dvostruko financiranje
- nemamjensko korištenje sredstava

Važno!

Cilj: podizanje razine sigurnosti i udobnosti planinarenja u hrvatskim planinama

Benefiti za planinarske udruge:

- pribavljen materijal, alat i pribor za skrb o planinarskoj infrastrukturi
- pokriće troškova terenskog rada markacista

Hvala na pažnji!

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ

SOPI

**SIGURNA I ODRŽIVA
PLANINARSKA INFRASTRUKTURA**

projekt održavanja, uređenja i opremanja
planinarske infrastrukture

PLANINARSKA KUĆA – mjesto za siguran i ugodan boravak planinara

Planinarski objekt je kuća u planini ili na prilazu planini kojim u funkciji planinarstva upravlja planinarska udruga ili druga pravna ili fizička osoba po pravilima planinarske udruge.

Planinarski objekti namijenjeni su prvenstveno za sigurnost i odmor planinara te služe kao uporišta za poduzimanje planinarskih izleta i tura.

Planinarski objekti u Hrvatskoj razvrstavaju se u tri skupine:

- **Planinarski domovi** su otvoreni vikendom, blagdanima ili stalno i u pravilu pružaju ponudu pića i mogućnost prehrane.
- **Planinarske kuće** otvorene su samo povremeno ili po dogovoru s planinarskim udruganama koje skrbe o njima. Za posjet planinarskim kućama potrebno je da vrijeme provjeriti hoće li biti otvorene, odnosno povremeno najaviti upravljaču svoj dolazak.
- **Planinarska skloništa** su nezaključane, stalno otvorene i neopskrbljene kuće. Za noćenje u planinarskim skloništima treba sa sobom ponijeti podložak i vreću za spavanje.

Neki domovi i kuće imaju **zimsku sobu**, zapravo prostoriju koja služi kao sklonište u vrijeme kada je objekt zatvoren, a inače kao dodatni prostor za noćenje.

Bitno obilježje svih vrsta planinarske infrastrukture je **potreba za kontinuiranim održavanjem** jer su objekti u nepovoljnijim planinskim uvjetima pojačano izloženi propadanju. Osim vremenjskih okolnosti u zimskom dobu godine, izrazite sezonalnosti, nerentabilnosti, visokih troškova održavanja, neizvjesnosti i nesigurnosti imovinsko-pravnog statusa i drugih činitelja znatan izazov predstavlja i udaljenost te infrastrukture od urbanih središta i prometnica te od druge komunalne infrastrukture.

Osnovna pravila o skrbi za planinarske objekte uredena su Pravilnikom o upravljanju i poslovanju planinarskih objekata koji je usvojila Skupština HPS-a.

Ciljevi, načela, aktivnosti, uvjeti, kriteriji i prioriteti koji se primjenjuju kod upravljanja planinarskim objektima utvrđeni su Operativnim programom uređenja planinarske infrastrukture.

Posjetitelji od domaćina u planinarskom objektu očekuju visoku razinu ljubaznosti i profesionalnosti, poznavanje načela planinarstva i planinarskih mogućnosti na terenu gdje se nalazi objekt. Međutim, skrb o planinarskom objektu osim prihvata i usluživanja posjetitelja obuhvaća i poslove opskrbe održavanja i uređivanja objekta i njegova okoliš te brojne druge zadaće, koje su korisniku često »nevidiljive«.

1 Planinarski objekti u Hrvatskoj označavaju se prepoznatljivom plavom **standardiziranim pločom HPS-a s podacima o objektu**, postavljenoj na pročelju.

2 **Prostori za pohranu, pripremu i posluživanje hrane i pića** moraju biti uređeni u skladu s uvjetima propisanim pravilnikom o minimalno-tehničkim uvjetima za ugostiteljske objekte. Ti uvjeti u mnogim planinarskim objektima zbog objektivnih razloga nisu u cijelosti primjenjivi pa u njima nije moguće organizirati pružanje ugostiteljskih usluga koje mnogi posjetitelji žele i očekuju.

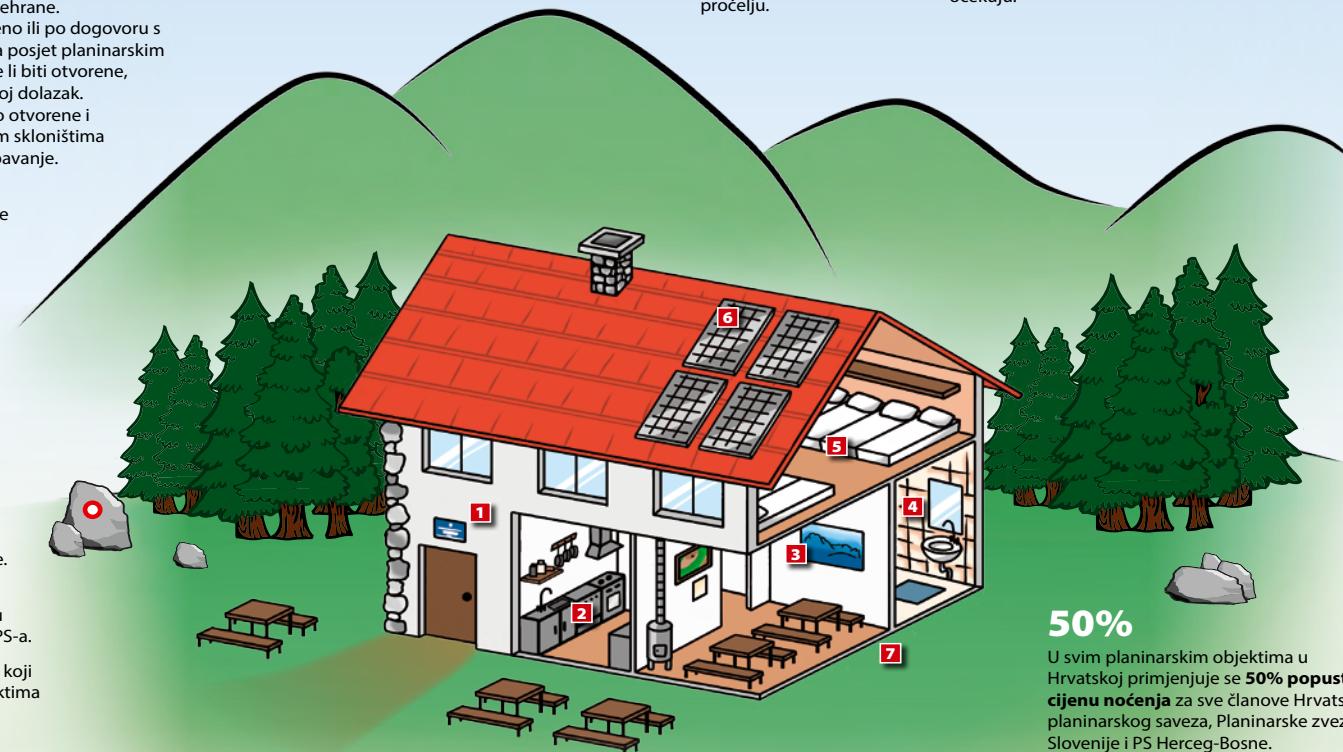
3 **Blagovaonica** je središnji prostor za boravak posjetitelja. Uredan, prozračan i lijepo uređen prostor ostaviti će dobar dojam o upravljaču i domaćinu objekta, dok neuredan, naguran, prljav i zapušten prostor može posjetitelju sasvim poništiti cjelokupni doživljaj boravka u planini i planinarskom domu.

4 **Voda** u planinama, a osobito u krškim područjima ima posebnu važnost za posjetitelja. Pitka i tehnička voda u planinarskim objektima moraju se koristiti racionalno, a zbrinjavanje otpadnih voda treba biti organizirano na ekološki prikladan način.

5 **Spavaonice** služe za noćni odmor planinara. Posjetitelji zaинтересirani za noćenje moraju se provovremeno najaviti i dogovoriti s domaćinom o smještaju te poštivati upute o rasporedu za noćenje.

6 **Energija** – Većina planinarskih objekata nije priključena na javnu električnu mrežu već se energija pribavlja iz drugih izvora. Radi zaštite prirode najpogodnije je korištenje ekološki održivih izvora poput energije sunca i vjetra. Energetska učinkovitost objekta može se podići primjenom odgovarajućih materijala i sredstava kod uređenja objekta, ali i općenito racionalnim korištenjem energije.

7 **Okoliš** – Briga o objektu ne odnosi se samo na kuću nego i na čistoću i urednost okoliša. Vozilima i raznovrsnom otpadu nije mjesto u posjetiteljskom prostoru ispred planinarskog doma. Za privremenu pohranu otpada treba koristiti odgovarajuće spremnike na zaklonjenom mjestu, odvojenom od prostora za boravak posjetitelja.

50%

U svim planinarskim objektima u Hrvatskoj primjenjuje se **50% popusta na cijenu noćenja** za sve članove Hrvatskog planinarskog saveza, Planinarske zveze Slovenije i PS Herceg-Bosne.

Uloge u planinarskom objektu

• **Vlasnik** je prema Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima obavezan voditi brigu o objektu kojem je vlasnik, uključujući osobito brigu o redovnom i investicijskom održavanju objekta i njegova okoliša.

• **Upravljač** je planinarska udružnica čiji su članovi neposredno skrb o uređenju i održavanju kuće. Zahvaljujući golemom zalaganju i ulaganjem planinarskih udružnica u Hrvatskoj je danas u funkciji više od 150 planinarskih objekata

• **Ugostitelj** organizira opskrbu, pružanje usluga i privhat posjetitelja te je obvezan osigurati minimalno-tehničke uvjete za pružanje ugostiteljskih usluga u objektu i poslovati u skladu s pravilima koja se primjenjuju za takvu vrstu objekata i usluga.

• **Korisnici** su planinari i drugi posjetitelji koji kao gosti dolaze u objekt. Njihova je dužnost pridržavati se kućnog reda i učiniti sve da objekt nakon njihovog boravka ostane uredan i čist. U svim planinarskim objektima primjenjuje se jedinstven Kućni red HPS-a.

Hrvatski planinarski savez

Hrvatski planinarski savez pred javnim tijelima i ustanovama zastupa interese planinarskih udružnica u cilju unaprijeđenja uvjeta za održivo funkcioniranje planinarskih objekata. Savez u suradnji s planinarskim udružnjima donosi i utvrđuje pravila o upravljanju i poslovanju planinarskih objekata, vodi registar planinarskih objekata i pruža udružnjima neposrednu pomoć u rješavanju raznovrsnih pitanja vezanih uz objekte kojima upravljuju. Uz ostalo, Hrvatski planinarski savez prema iskazanim potrebama planinarskih udružnica putem redovnog godišnjeg natječaja za potporu obnovi, održavanju i izgradnji planinarskih objekata dodjeljuje bespovratna sredstva za materijal i građu za planinarske objekte.

<https://www.hps.hr>

Aktualan službeni popis planinarskih objekata u Hrvatskoj s praktičnim informacijama dostupan je na mrežnoj stranici HPS-a.

